

DANSK ERHVERV
BØRSEN
DK-1217 KØBENHAVN K
WWW.DANSKERHVERV.DK

T. +45 3374 6000
F. +45 3374 6080
-
INFO@DANSKERHVERV.DK

Hurtigere, højere, stærkere – Erhvervsfremme

DANSK ERHVERV

NMI, SSM, SFL

Side 1/8

Dato: 29. marts 2017

Notat

Hurtigere, højere, stærkere – Erhvervsfremme

Indledning

Dette notat sætter fokus på optimering af det danske erhvervsfremmesystem. Erhvervsfremmesystemet har til formål at understøtte danske virksomheder og fremme vækst, produktivitet, og beskæftigelse.

Det danske erhvervsfremmesystem bør være efterspørgselsdrevet, virksomhedsnært og konkurrenceudsat. Det er afgørende for at sikre et højt kompetenceniveau, reel værditilførsel og sunde snitflader til det private marked for virksomhedsrådgivning.

Notatet fokuserer på de udfordringer i relation til det danske erhvervsfremmesystem vores medlemmer møder og giver bud på, hvilke principper en reorganisering og optimering kan bygge på.

Baggrund og udfordringer

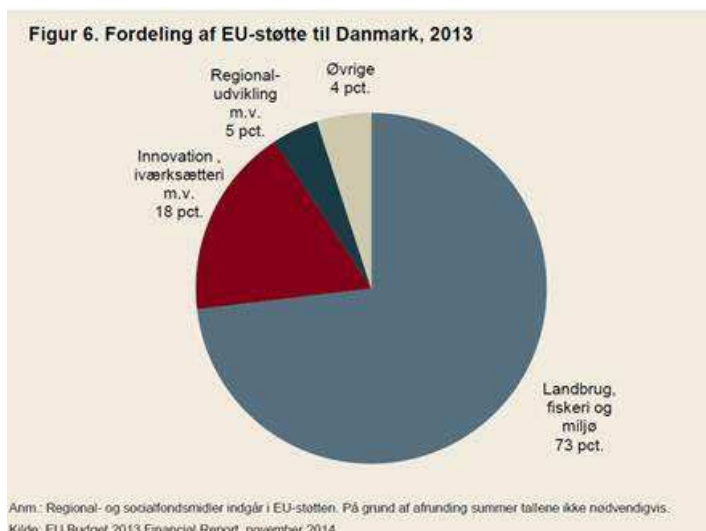
Erhvervsfremmesystemet finansieres af midler fra henholdsvis det regionale, kommunale, statslige samt EU på et samlet beløb på ca. 36 mia. kr.. EU's finansiering udgør 10,7 mia. kr., og den kommunale og regionale finansiering udgør ca. 1,5 mia. kr.¹

Samlet fordeles midlerne direkte og indirekte på flere forskellige initiativområder, så som innovation og iværksætter, regional udvikling, landbrug, turisme, yder- og landdistriktsområder m.m..

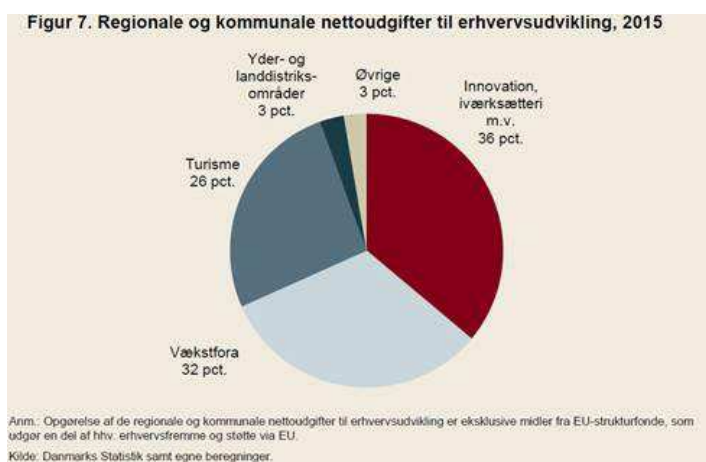
---

¹ "Redegørelse for Erhvervsfremme og støtte 2015", Erhvervs- og Vækstministeriet

Fordelingen af EU's finansiering er:

Kommunernes ca. 1 mia. kr. og regionernes ca. 0,5 mia. kr. fordeler sig således:

Hertil skal medregnes de Godkendte Teknologiske Institutters (GTS'er) beløbsramme på ca. 330 mio. kr.

Vilkårene for virksomhedernes vækststudfordringer er kendetegnet ved:

- En stigende urbanisering, hvor borgerne søger mod vækstcentrene
- Produktivitetsudviklingen er lav sammenholdt med de øvrige OECD-lande
- De etablerede nationale vækstcentre udfordres af den internationale udvikling i Nordeuropa

- Erhvervsstrukturen har ændret sig markant. Serviceerhvervene har haft tydelige vækst og beskæftiger i dag mere end 70 % af de privatansatte i Danmark
- Serviceerhvervene udgør ca. 330.094 eksportarbejdspladser (direkte og indirekte)
- Antallet af vækstvirksomheder i en international kontekst er begrænset
- Udviklingen i IKT sætter konstant nye udfordringer for virksomhedernes innovations-, produktions – og afsætningsvilkår
- Virksomhedernes placering orienterer sig mod muligheden for videns samarbejde med videninstitutioner, andre virksomheder samt muligheden for at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.

Den offentlige erhvervsfremme er overvejende etableret i industrisamfundet og har derfor afsat i en produktionslogik, der ikke matcher servicevirksomhedernes forretningsprocesser og dermed deres efterspørgsel efter erhvervsfremme. Det udfordrer anvendeligheden af erhvervsfremmesystemet i relation til et stigende antal servicevirksomheder og nye og vidensbaserede virksomheder.

Lokal, regional og statslig erhvervsfremme rummer en mangfoldighed af ca. 250 aktører², der har til formål at understøtte virksomhederne med deres respektive udfordring. Ideelt er det hensigten, at disse ca. 250 aktører komplementere hinanden med hver deres særegne ydelse og kompetence.

Erhvervsfremme-/service kan organisatorisk overordnet opdeles i:

- Lokale erhvervsservice (kommunal)
- Specialiserede erhvervsservice (regionale væksthuse)
- Rådgivning og vidensformidling (vidensinstitutioner, eksportrådet, GTS'er m.fl.)
- Inkubation og accelererede udviklingsforløb (Vækstforas initiativer)
- Risikovillig kapital (Vækstfonde, regionale fonde m.fl.).

Erhvervsfremmesystemet har opnået en kompleksitet og organisering, der for virksomhederne virker uoverskuelig, bureaukratisk og ude af trit med erhvervslivets og erhvervsstrukturens behov. Der igangsættes en række projekter, som ikke materialiserer sig efterfølgende og der er en oplevelse af, at mange af midlerne bruges ”i systemet” snarere end på det egentlig formål.

---

² ”Kortlægning og analyse af det regionale erhvervsfremmesystem i Danmark”, KL 2015

De mange erhvervsfremmeaktører initierer programmer og ydelser, der har afsæt i deres institutionelle ramme og strategier og som derfor ikke nødvendigvis er afstemt og koordineret med andre erhvervsfremmeaktørers programmer og ydelser. Konsekvensen bliver ikke alene overlappende ydelser, der konkurrerer mod hinanden om virksomhedernes interesse og gunst, men også ineffektivt afkast af investering i erhvervsfremme.

Virksomheder tænker og agerer ikke inden for administrative og/eller geografiske enheder, men dér, hvor deres afsætning, marked og virke mest produktivt og effektivt kan udfoldes. Disse forhold afspejler sig ikke i erhvervsfremmesystemets organisering og virke.

Dansk Erhverv har identificeret en række udfordringer med den nuværende organisering af erhvervsfremmesystemet – lokalt, regionalt og nationalt:

- Virksomhederne mangler kendskab til erhvervsfremmesystemet og dets ofte overlappende og uoverskuelige ydelser – kan betyde, at målgrupper fravælger tilbuddene.
- Begrænset kendskab til andres ydelser blandt erhvervsfremmeaktørerne, indbyrdes konkurrence og for få henvisninger på tværs.
- Begrænset virksomhedsinddragelse i projekter – hvilket betyder, at mange projekter ikke reelt er efterspurgt.
- Geografisk eller administrativ suboptimering på tværs af regioner – herunder også på tværs af Øresundsregionen på trods af, at mange virksomheder er interesserede i udvikling på tværs af landegrænser.
- For mange identiske pilotprojekter og for lidt storskala efterfølgende – det gør det uinteressant for virksomhederne at indgå i udvikling, hvis der ikke er volumen efterfølgende.
- For mange ”stråmænd” i innovations- og erhvervsfremmeprojekter – det eroderer grundlaget for den egentlig efterspørgsel.
- Unfair offentlig konkurrence med private – det udfordrer dels ellers velfungerende private rådgivere, og dels betyder det ofte en dårligere kvalitet i ydelserne.

Om indtægtsdækket virksomhed (IDV)

En række virksomheder oplever desuden, at det offentligt subsidierede erhvervsfremmesystem bevæger sig ind på deres forretningsområder og direkte udfordrer deres kommercielle aktiviteter.

Dette skaber en meget uheldig og unfair konkurrencesituation, som ikke fremmer den vækst og produktivitet, systemet ellers er sat i verden for at understøtte.

En række erhvervsserviceydelser er gratis for virksomhederne, men flere og flere ydelser pålægges gebyrer eller krav om timebetaling.

Det er vigtigt, at gebyrer ikke bliver uforholdsmæssigt store, så de fx udgør en retssikkerhedsmæssig problemstilling. Men ellers støtter Dansk Erhverv grundlæggende, at en stor del af aktiviteterne inden for erhvervsservice er medfinansieret af brugerne. Gratisydelser gør, at systemet bliver udbudsrevet, i stedet for efterspørgselsrevet, og at der bruges alt for mange ressourcer i forhold til behovet – ressourcer, som erhvervslivet og borgerne i sidste ende kommer til at betale for via skatter og afgifter.

Når der åbnes for indtægtsdækket virksomhed, er det dog ekstra vigtigt at holde offentlige aktører på dydens smalle sti. Stramme budgetter kombineret med mulighed for indtægtsdækket virksomhed, får ofte offentlige aktører til at udvise stor kreativitet og gå målrettet efter forretningsmuligheder på et allerede etableret marked – præcis det, som det offentlige system *ikke* bør fokusere på. Det er vigtigt, at der i de respektive aktørers lovhjemmel sættes meget nøje grænser for, på hvilke områder og under hvilke forudsætninger de kan bedrive IDV.

Offentlig støtte til privat erhvervsudvikling

Ud over de helt overordnede rammevilkår som skat, udbudsregler, uddannelse, forskning, etc. støtter det offentlige den private erhvervsudvikling på tre niveauer:

- **Myndighedsbehandling** – (byggegødkendelser, miljøgødkendelser, jobrotation m.v.). En hurtig, entydig, effektiv og erhvervsvenlig sagsbehandling er vigtig for erhvervslivet, da det ofte har stor betydning ved etablering, udvidelser, nye investeringer mv.
- **Erhvervsservice** – offentlig vejledning af virksomhederne i forhold til sagsbehandling, samspil med videninstitutioner, offentlige programmer, etc. Vejledning, der skal hjælpe virksomhederne *videre* til relevante private rådgivere. Her er det afgørende med professionalisme, at virksomhederne slippes igen, så private specialister kan tage over, og at væksthuse, kommuner eller andre ikke breder sig og – i den bedste mening – leger amatører på områder, hvor der allerede er et velfungerende privat marked.

- **Erhvervsfremme** – selvstændige projekter, ofte finansieret af regionale eller EU-puljemidler med forskelligt politisk besluttet fokus. Meget blandede bolsjer og stor knobskydning. Her er der behov for langt skarpere fokusering af indsatsen.

Optimering af investering i erhvervsfremme

Der er, efter Dansk Erhvervs opfattelse, brug for en klarere forståelse af spillereglerne inden for hver af disse tre ovennævnte kategorier – og der er på alle tre niveauer et potentiale for at forbedre og fokusere indsatsen til gavn for vækst og beskæftigelse.

Dansk Erhverv anbefaler at tage afsæt i følgende principper:

Myndighedsbehandling:

- Nationale identiske arbejdsgange, forretningsprocesser og koncepter
- Godkendelser gældende for flere administrative enheder
- Simple opgaver bør udbydes til private (som fx Statens Bilsyn)
- Øget brug af digital forvaltning og objektiv sagsbehandling
- Værdiskabende myndighedsbehandling frem for forvaltningskultur.

Erhvervsservice:

- Efterspørgselsdrevet
- Virksomhedsnær
- Branchespecifik (klynge)
- Konkurrenceudsat
- Færre ordninger
- Enklere adgang – ”one stop shop”-princip
- Nationalt gyldige
- Vejledende og informerende

Erhvervsfremme – her gælder endvidere

- Klarere grænser for erhvervsfremme-aktiviteter i forhold til kommercielle virksomheder
- Pilotprojekter skal kun igangsættes, hvor der er afsat midler til efterfølgende storskala
- Afgørende med involvering af private aktører
- Færre ”stråmænd” og i stedet prioritering af midler til at efterspørge de egentlig løsninger

- Ingen geografiske og/eller administrative afgrænsede gyldighedsområder.

Derfor:

- Myndighedsbehandlingen bør organiseres institutionelt og operationelt efter de opstillede principper.
- Samlet bør langt den overvejende del af den kommunale, regionale og statslige erhvervs-service og erhvervsfremme institutionelt organiseres samlet med et markant færre antal aktører. Disse bør være nationalt operative fokuseret mod et afgrænset og defineret erhvervsområde, der giver aktørerne mulighed for at oparbejde den kompetence og professionalisme, der imødekommer virksomhedernes efterspørgsel.
- De enkelte institutioners virke styres og monitoreres af egne bestyrelser, hvor virksomhederne – aftagerne – udgør mere end halvdelen af de kompetente organer.